

Kam se vyvíjí případové konference – pracujeme s rozumem a citem?

Občanské sdružení Rozum a Cit se snaží případové konference zavádět do praxe již od roku 2009, za tu dobu jsme organizovali nebo vedli více než 90 případových konferencí, převážně ve Středočeském kraji a v Praze. V roce 2012 jsme se podíleli spolu s MPSV na vytvoření Metodické příručky případových konferencí pro všechna pracoviště OSPOD v celé České republice. Zároveň se snažíme vzdělávat odborníky i klienty, pořádáme přednášky, semináře, výcviky a supervize, vydáváme odborné publikace. V roce 2012 se nám ve spolupráci s neziskovou organizací Lumos podařilo proškolit na osmi setkáních velkou část sociálních pracovníků ze státního i neziskového sektoru v Pardubickém kraji.

V roce 2013 jsme díky platnosti novely zákona o sociálně právní ochraně dítěte zaznamenali nárůst požadavků pracovišť OSPOD na facilitaci případových konferencí. V roce 2012 jsme facilitovali 25 případových konferencí, v roce 2013 jsme facilitovali celkem 36 případových konferencí, navíc jsme některé další požadavky museli z kapacitních důvodů odmítnout. Část těchto případových konferencí se týká přímo našich klientů, zde je možné podpořit multidisciplinární spolupráci. Pozitivní změnou, kterou jsme v letošním roce zaznamenali, je úbytek požadavků na zorganizování případové konference „na klíč“ (celkové organizace případové konference, včetně přípravy účastníků, rozeslání přihlášek a sepsání a rozeslání individuálního plánu), stejně tak jako požadavků na sepsání individuálního plánu vzešlého z případové konference. Tuto změnu si vysvětlujeme tím, že se mnohá pracoviště již naučila s metodou případových konferencí pracovat a požadují tedy „jen“ vyškoleného facilitátora.

Ve své práci v roli facilitátorů, organizátorů případových konferencí nebo v roli účastníků např. z pohledu klíčového pracovníka rodin se metodu případových konferencí snažíme i nadále zdokonalovat, rozvíjet a v dobrém slova smyslu pracovat skutečně s rozumem a citem. Možná úskalí a náměty k diskusi pro všechna pracoviště, která tuto metodu používají, i nadále vidíme především v těchto bodech:

- V jakých případech je vhodné případovou konferenci svolat ?
- Kdy je správný čas pro konání případové konference (ve smyslu fáze řešení situace ohroženého dítěte) ?
- Existuje více druhů případových konferencí?
- Kdo a jak připraví jednotlivé účastníky případové konference?
- Jakým způsobem získat k účasti a spolupráci i další zainteresované odborníky?
- Jak získat vyškoleného facilitátora?
- Je to výhoda nebo nevýhoda, pokud je facilitátor interním zaměstnancem pracoviště OSPOD?
- Jak si facilitátor udrží svoji nestrannost?
- Je možné uspořádat případovou konferenci i bez účasti klienta?

- Je vhodné, aby na případové konferenci bylo účastno dítě, o kterém se jedná, případně od jakého věku dítěte?
- Kdo může být podpůrnou osobou klienta?
- Je možné některé osoby z případové konference „vykázat“?
- Jak poznáme, že byla případová konference úspěšná nebo neúspěšná?

Jako nepalčivější bod se nám v poslední době jeví rozpoznání hranic mezi vhodností řešit situaci metodou případových konferencí nebo jinou vhodnou metodou – např. rodinnou mediací, máme na mysli například těžké rozvodové spory o dítě či konflikt mezi náhradní rodinou a biologickou rodinou dítěte.

Vzhledem k organizaci případové konference považujeme za důležitou především přípravu všech účastníků, nejvíce však dítěte a jeho rodiny, tak aby se zmírnily jejich obavy a zároveň účastníci nepřicházeli s nereálnými očekáváními. Připravovat by je měli ti pracovníci, kteří k nim mají nejbližší (pracovníci OSPOD či klíčoví pracovníci). Samozřejmě jsme si vědomi časové náročnosti důkladně provedené přípravy. Tato vstupní investice se však bohatě vyplatí.

Další důležitou součástí případových konferencí je fáze realizace individuálního plánu vzešlého z případové konference a kontrola jeho plnění. Pokud případovou konferenci pouze facilitujeme, nemáme do této části často možnost vstoupit a spoléháme na pracovníka k tomu určeného (většinou pracovníka OSPOD).

Naší největší obavou i nadále zůstává možnost pouze formálního využívání metody případových konferencí nebo dokonce zneužití ve smyslu prosazení vlastního předem jasně daného řešení situace ohroženého dítěte.

Stejně jako v běžném životě nejsme schopni přesně a stoprocentně určit, která situace bude lehká či těžká, i během případových konferencí se setkáváme s takovými překvapeními, která nás v naší práci posouvají a nutí k dalšímu zdokonalování. Často jsou to však také okamžiky, kdy do sebe „kolečka zapadají a hodinky šlapou“, zážitek dobré spolupráce a otevřené komunikace všech zúčastněných, díky kterým je možné hledat a nacházet reálná a uskutečnitelná řešení.

Mgr. Lucie Salačová

OS Rozum a Cit

